

Criteria doorstroom naar zelfstandigheid van proefplekken (versie: 6 mei 2025)

Vooraf:

Naarmate het pionieren vordert is het goed om na te denken over de fase ná het pionieren. Het gaat om het bestendigen van de proefplek. Daarvoor kent de Protestantse Kerk twee hoofd-doorstroommogelijkheden, namelijk: Samen kerk-zijn en Zelfstandig kerk-zijn. Zelfstandig kerk-zijn is onderverdeeld in drie doorstroomopties, namelijk: (1) missionaire (wijk)gemeente, (2) kerngemeente en (3) reguliere (wijk)gemeente. In dit document staan de criteria voor deze drie doorstroomopties op een rij. Er zijn generieke criteria, die gelden voor alle doorstroomopties, en specifieke criteria, die alleen voor één van de drie doorstroomopties gelden.

Mocht je als proefplek kiezen voor de doorstroomoptie **Samen kerk-zijn**: lees dan [Stappenplan voor Samen Kerk Zijn binnen de Protestantse Kerk.docx](#)

Generieke criteria voor alle drie doorstroomopties binnen Zelfstandig kerk-zijn:

- **Community vorming:** Het betreft een missionair initiatief waar gebouwd wordt aan een 'nieuwe, inclusieve community'. Een plek waar mensen met verschillende achtergronden bij elkaar komen om iets zichtbaar en tastbaar te maken van het samenleven, zoals God dat bedoeld heeft. En met de intentie om vanuit 'inclusieve community' een doorgaande geloofsgemeenschap te zijn.
- **Kerk-zijn vormgeven:** Waar men regelmatig in het openbaar samenkomt rondom Woord en sacramenten en in de dienst der gebeden. Waar men zich inzet voor de onderlinge herderlijk zorg, zich missionair en diaconaal inzet voor de wereld, te beginnen in de eigen context. Waar men werk maakt van de geestelijke vorming van de leden van de community. Waar men in verbondenheid leeft met de kerk als groter geheel, in het bijzonder met de Protestantse Kerk. En waar men meewerkt aan toezicht en aan behandeling van klachten en conflicten door een daarvoor aangewezen orgaan van de Protestantse Kerk.

Specifieke criteria voor de opties binnen Zelfstandig kerk-zijn:

Criteria	Optie 1	Optie 2	Optie 3
	Missionaire wijkgemeente i.s.m. de Algemene Kerkenraad van de gemeente. Missionaire gemeente onder de classis	Kerngemeente	Reguliere (wijk)gemeente
a. Bestuur	Er is een commissie die werkt in opdracht van, onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de Algemene Kerkenraad. In deze commissie zitten minimaal drie personen. In deze commissie zit minimaal één ambtsdrager met bijzondere opdracht voor deze missionaire wijkgemeente. In een Plaatselijk Regeling staat vastgesteld wat de opdracht van de commissie is	Er is een kernraad met minimaal drie personen (voorzitter, secretaris en penningmeester). Er moeten minimaal drie ambtsdrager zijn, verdeeld over de drie ambten, naast een mogelijke predikant of kerkelijk werker.	Er is een (wijk)kerkenraad met minimaal zeven personen die ambtsdrager zijn, verdeeld over de drie ambten. <u>Twee opties:</u> Optie a: Wijkgemeente met een wijkkerkenraad als onderdeel van een reguliere gemeente. Qua besluitvorming hebben de wijkkerkenraad en de Algemene Kerkenraad conform de kerkorde afgesproken wie waar verantwoordelijk voor is en beslissingsbevoegdheid over heeft.

	<u>Advies:</u> De ervaring leert dat het aantal van vijf tot zeven personen gemiddeld gebruikelijk en wenselijk is.	<u>Advies:</u> De ervaring leert dat het wenselijk is dat een kernraad bestaat uit gemiddeld vijf tot zeven personen.	Optie b: Zelfstandige gemeente met een kerkenraad. Qua besluitvorming is de kerkenraad zelfstandig.
b. Preek- en Sacraments-bevoegdheden	Er is voorganger – ambtsdrager, voorganger - predikant of voorganger – kerkelijk werker, die lid is van de kerkenraad van de zendende gemeente. De voorganger-ambtsdrager en voorganger - kerkelijk werker dienen de preek- en sacramentsbevoegdheden te ontvangen. De aanvraag voor deze bevoegdheden loopt via de classis: Sacramentsbevoegdheid Protestantse Kerk in Nederland <u>Advies:</u> In het geval van een kerkelijk werker of predikant zullen de missionaire wijkgemeente en de kerkenraad van de zendende gemeente financiële afspraken moeten maken. Let op: een aanstelling van een kerkelijk werker of predikant is onderdeel van het personeelsbeleid van de zendende gemeente.	Er is voorganger – ambtsdrager, voorganger - predikant of voorganger – kerkelijk werker, die lid is van de kernraad. De voorganger-ambtsdrager en voorganger - kerkelijk werker dienen de preek- en sacramentsbevoegdheden te ontvangen. De aanvraag voor deze bevoegdheden loopt via de classis: Sacramentsbevoegdheid Protestantse Kerk in Nederland	Er is een predikant of kerkelijk werker met de bijbehorende bevoegdheden: voorgaan in vieringen (erediensten), dopen en avondmaal, bevestigen van ambtsdragers. Een kerkelijk werker dient deze bevoegdheden via de classis te ontvangen. De aanvraag voor deze bevoegdheden loopt via de classis: Sacramentsbevoegdheid Protestantse Kerk in Nederland
c. Juridische aspecten: Rechtspersoonlijkheid en grondgebied	Bij missionaire wijkgemeenten is er geen sprake van rechtspersoonlijkheid en grondgebied. De rechtspersoonlijkheid ligt bij de (zendende) gemeente, die verbonden is aan deze missionaire wijkgemeente.	De kerngemeente heeft rechtspersoonlijkheid en geen eigen grondgebied.	Optie a: De reguliere <u>wijk</u>gemeente heeft geen rechtspersoonlijkheid. Ze valt onder de reguliere gemeente. De wijkgemeente heeft wel eigen grondgebied. Optie b: De reguliere gemeente heeft wel rechtspersoonlijkheid. De reguliere gemeente heeft wel eigen grondgebied.
d. Leden en ledenadministratie	Ledenadministratie vindt plaats binnen de LRP van de gemeente, waar de missionaire (wijk)gemeente onder valt. Aparte registratie als lid, gastlid of vriend van de missionaire (wijk)gemeente is mogelijk. <u>Advies:</u>	Een kerngemeente dient tenminste 10 leden te hebben. Er is een ledenadministrateur die de leden van de kerngemeente binnen het LRP-bestand beheert. Belangstellenden kunnen zich als lid, gastlid of vriend bij de kerngemeente aansluiten en in het zelfstandige LRP-bestand geregistreerd worden. <u>Advies:</u>	De (wijk)gemeente krijgt een zelfstandig LRP-bestand. Belangstellenden uit de woonplaats e.o. kunnen zich als lid, gastlid of vriend bij de (wijk)gemeente aansluiten en in het zelfstandige LRP-bestand geregistreerd worden. <u>Advies:</u>

	Ervaring leert dat het bij een missionaire wijkgemeente gaat om 40 tot 80 personen.	Ervaring leert dat het bij een kerngemeente doorgaans gaat om 40 tot 80 personen.	Ervaring leert dat het bij een reguliere (wijk)gemeente doorgaans gaat om meer dan 80 personen.
e. Financieel beheer en zeggenschap	Er is geen sprake van financiële zeggenschap en er zijn geen eigen financiële middelen. De missionaire wijkgemeente wordt voorzien via de begroting van de (zendende) gemeente. Er is wel een penningmeester binnen de commissie die de begroting en jaarrekening van het toegewezen budget van de missionaire wijkgemeente beheert. <u>Advies:</u> De ervaring leert dat er gemiddeld gewerkt wordt met een jaarrekening tussen de 20.000,- en 50.000,- euro.	De kerngemeente heeft zelf financiële zeggenschap en is zelf verantwoordelijk voor de inkomsten en uitgaven. Verwerking van de financiële administratie vindt plaats in FRIS en onder toezicht van de classis (CCBB). Een kerngemeente heeft te maken met de verplichte afdrachten t.b.v. het werk van de Protestantse Kerk <u>Advies:</u> De ervaring leert dat er gemiddeld gewerkt wordt met een jaarrekening van 50.000,- euro of meer. De grootste kosten zijn doorgaans de loonkosten voor de professionals.	Voor reguliere gemeenten geldt: er is financieel zeggenschap. Voor reguliere wijkgemeenten geldt: de financiële zeggenschap ligt bij de algemene kerkenraad en het college van kerkrentmeesters. Na onderling overleg heeft een wijkgemeente enige eigen zeggenschap en is in principe medeverantwoordelijk voor de inkomsten en uitgaven. Verwerking van de financiële administratie vindt plaats in FRIS en onder toezicht van de classis (CCBB). Een reguliere (wijk)gemeente heeft te maken met de verplichte afdrachten t.b.v. het werk van de Protestantse Kerk <u>Advies:</u> De ervaring leert dat er gemiddeld gewerkt wordt met een jaarrekening van 50.000,- euro of meer. De grootste kosten zijn doorgaans de loonkosten voor de professionals.
f. Werkgeverschap	Bij een aanstelling van een kerkelijk werker dient men Arbeidsvoorwaarden kerkelijk medewerkers Protestantse Kerk in Nederland te volgen en rekening te houden met Kerkelijk werker aanstellen Protestantse Kerk in Nederland Bij beroep van een predikant dient men Beroepingswerk kerkenraad Protestantse Kerk in Nederland te volgen en rekening te houden met Arbeidsvoorwaarden predikanten Protestantse Kerk in Nederland. Er vindt een jaargesprek plaats met de professional. De professional moet een VOG ontvangen	Bij een aanstelling van een kerkelijk werker dient men Arbeidsvoorwaarden kerkelijk medewerkers Protestantse Kerk in Nederland te volgen en rekening te houden met Kerkelijk werker aanstellen Protestantse Kerk in Nederland Bij beroep van een predikant dient men Beroepingswerk kerkenraad Protestantse Kerk in Nederland te volgen en rekening te houden met Arbeidsvoorwaarden predikanten Protestantse Kerk in Nederland. Er vindt een jaargesprek plaats met de professional. De professional moet een VOG ontvangen.	Bij een aanstelling van een kerkelijk werker dient men Arbeidsvoorwaarden kerkelijk medewerkers Protestantse Kerk in Nederland te volgen en rekening te houden met Kerkelijk werker aanstellen Protestantse Kerk in Nederland Bij beroep van een predikant dient men Beroepingswerk kerkenraad Protestantse Kerk in Nederland te volgen en rekening te houden met Arbeidsvoorwaarden predikanten Protestantse Kerk in Nederland. Er vindt een jaargesprek plaats met de professional. De professional moet een VOG ontvangen.